

**KEUNDE NIE ZEUKOTT'N, KLAKKEBOSS'N
OF STEKK'N NAOR DE KALLE,
TONS MOETE MAOR HOEP'LEN, DZOEV'REN
OF SPRIJ'N IN EEN BALLE.**

De zaoderdagnuchtijnk, 't daogs achter damme mee 't scholle weest Rulfuzen heⁿ, foef'len w'in een rapken een gollenotte of vijve in onzen broekzak. En nou ziere naor 't scholle! Onverwist =zuegezeid= vergeet'n w'ons kabaatsen mee boeken van de boekrij[^].

Omme gist'ren thuiskwamm'n van de Rulfusbeevaort - ol ons zakk'n tot scheurens toe vul gollenott'n - hao moedre sebiet in 't snot waor damme ons zue lank bezigg'haaⁿ hao'n. Onze raison over "de wig kwijt en moet'n zoek'n en vraoⁿ", dieⁿ haorijnk een braotege niet. Moedre weet dienen gruet'n gollenotlaore an de vijver van 't kasteel uek staon.

"Ge'n moet dienen bucht hier in huis nie laoden rij'n. Wa keunde daor nou mee doen. Da[^] ze nog kost opeet'n lijk ketsound'n en boekenotses 'k zoe nog zeⁿ."

In 't kerrekot rijdt er daor nog ieverst nen verlakte pispot rond. Hee moe veel stamp'n en douⁿ g'had heⁿ in zijn leev'n. 't Verlakt es't er mier of 't nelf af. Voudre sचेपतेग'er houvre mee vuer 't pird. Nou bezigt hee een afgedankte steelpanne. Die sचेपते beedre.

Labbede vul, mee een torre, staot de pispot daore ons m'er ons zakk'n in geleege heⁿ. Ol die schuene blinkende gollenott'n; es da gien schuen speelgoed!

't Simpelste da[^] d'er mee keunt doen es maorp'len: naor mallekaor stekk'n lijk mee bollekett'n. Ge keunt er uek nen keut mee zett'n en naor roll'n mee piniekels. Langst de gracht van den hof in Baorelvelde vinde die onder nen piniekelaore of drij[^].

Ienigste scholjo[^]ns uit Baorelvelde en 't Cromvelde zatt'n ne kier plat op hulder gat te middend van de wee[^]lijnk te maorp'len an de Kruisstraode, rechtover Antonuskapelle. 't Waos ol een endeken achter de vieren. Zuster Gerarda kwam 't daor afgestekt. God weet wa[^]k'n komisse dassen in Baorelvelde moest gaon doen. "Wat doede gij hier nog? Haast ulder zere da[^] ge naar huis zijt! En geeft die maorpels maor hier! Ge zijt bekwame om nen einde verder were te beginnen!" rammelde de zustre in heur schuen Vloums.

Brouvegewig gav'n die maorpelaors hulder gollenott'n en piniekels af. Zuster Gerarda wierd zue dul - en z'een waos nie van de zochtste. "Bedriegers, zeurzakk'n!" sistege ze, "zijde nie beschoumd!" Ze kee[^]ldege nott'n en iekels in Van Uessens graachtsen. Die gasten speittegen naor huis. Kweste van gien lapp'n te krijⁿ van de zustre.

* * *

We zijn nog nie g'huel op de koer of w'heⁿ ons gollenott'n ol getuend an den ienen en den and'ren uit de gebuurte. "Komde morrendachternoene op onzen bogaord mee gollenotslij[^]rs smijt'n," d'Er een es gienen ienen die riffezeert.

De gewijte geschied'neslesse over Daniël in de leeuwenkuil, de rekenlesse, z'affeceer'n lijk buenen knuep'n. Speeltijd! 'k Tuene mijn vijf gollenott'n an Tseede. Vaneiⁿst twijfelt er hee mij iene af. La[^] zaogt uek om d'er iene 't heⁿ. 'k Hewwe firm mijn hand op de viere die nog in mijⁿ broekzak zitt'n. " 'k Een gee[^] gien iene nie meer wig. Ge weunt zelve teeⁿ Storms een hof. Rechtover 't kapelleken van Rulfus staot er nen wrienden gruet'n gollenotlaore. Ge'n he^t ze daor maor te roup'n.

De belle! Olleman in rank en de klasse binn'n. Nou es 't leeslesse. Zuster Paula dielt de leesboek'n uit. Ze legt ol de boek'n open op bloedzijde tweeënvierdig. 't Lesken hiet: "Aardappels rapen". We leez'n elk op toer. d'Er een es nie vuer olleman nen boek. 't Blood es tendend geleez'n. We wachten totdat de zustre van olle leesboek'n 't bloudsen kommen kier'n es. Kweste damme wuldre mee ons ongewijte puet'n gien plekk'n, ezelsuer'n of scheurkes in de bloudsekes zoe^ⁿ mouk'n.

'k Zidde mee mijn hand in mijnen sluinksen broekzak mee mijn gollenott'n te roef'len. De zustre kiert mijn bloudsen. Uit schouite dasse zoe vrao^ⁿ mee wa dak zidde te speel'n, trekke'k mijn hand uit mijnen zak. Een gollenodde op de vloer! "Geeft dat maor hier, Guust!" 'k Duike onder mijn banke en binst da'k mij mijde om gien soefledde te krij^ⁿ geve'k mijn speelgoed af. Nou he^^k er maor drij^^a nie mier. Zuster Paula steekt de gollenodde in een pleu^^a van heuren rok. "Zoesse daor uek broekzakk'n he^ⁿ," peizze'k in mijn ei^^{ne}.

Op de wekk're die op 't harmonium staot, es 't elve. Nog een kaortier. Zuster Paula holt de mee bruin papier gekoefferte leesboeken op en legt ze in de kasse. Tebinst een prijkel er hem gienen ienen om zijn todde op'n te doen.

Nou drouit de zustre 't bord omme. In schuen rond schrift staot er daor 't gedicht: "Wie noten lust". Den ienen achter den and'ren moe een lijtsen leez'n. Tons 't zesde studejaor 't huebe een struefken, 't vijfde en ein'lijk wuldre van 't vierde. Ge keunt goe huer'n dan de die van 't vijfde en 't zesde 't gedicht verlede jaore ol gelierd he^ⁿ. Binst da g'huel den hup 't afdretst, zie'k dat 't kaart naor den elven es. Lijk damme durven doen ons de speeltijd moe begunn'n, wijze'k naor de wekk're en 'k sisse: "Psst!". "Maor, Guust toch, wat hebde vandaag," vraogt de nonne. Toch pakt ze heur gruede belle, doet de deure op'n en stelt heur op 't pankier te bell'n. Wa'n lawijt!

Zuster Paula komt were binnen, stelt heur vuer de middenste rodde banken en steekt heur hand omhue^^a. "In den naam des Vaders en des Zoons en des Heiligen Geestes." 'k Zidde onpessentig. Den Angelus een kan nie rap genoeft afgerammeld zijn. Ein'tlijk! Olleman rechts neffenst de banke, rodde per rodde tot op de koer. Te middend van de koer moe^^{me} wijk per wijk in rank staon. 't Es wel van doen. ge'n keunt dienen hup knechtebirr'n toch in vulle charge uit de puerte nie laot'n luep'n. 't Zoe nogol nen massakre zijn ons 't er ienen onder den tram moest g'rrouk'n. Hee passert moar op een goe^^a twee meders van de puerte.

Zeker drijskaort van de knechtjo^ⁿsscholle slaot 't klein puurtsen van de miestre een koer in. Ze terten in miester Hilairs klasse naor de boeketheke bij miester Pieyns en iffer Marie. Wulder he^ⁿ ons kabaatsen mee boeken goedsemoeds thuis gelaot'n.

Op een luepken zett'n we 't hem af. Langst 't slagsken tussen 't kluesters een mis en 't land recht naor den birg an de kant van Nuerdhedde. Den birg ovre, twis over d'autostraode, den birg an Goetholsens een bogaord op en koerse maor naor benee^ⁿ tot an Liza Speeckaerts een café. Nog een sprijtsen en we zijn an Vanheulens smesse.

Chance! Daor een stao gien pird in de travoulde. Rink-tink-tink-tink! Armand es iets an 't smee^ⁿ. Een beetsen vermijd tert'n we de smesse binn'n. "Ah, kleine Coppens! Schilt er iet dan? Ge staot daor zue te less'men. Hee't den birrewulf achter ulder gezeet'n?".

We zwij^ⁿ lijk pieders. Binst damme wa becomm'n, staon we te goup'n hoe da Armand een gloe^^{nde} spille toe nen schuen'n kromme houk houmert. Rink tink tink tink. Nen klok op de spille en drij tikk'n vuer niet op 't aambeeld. Op de ronde kant van 't aambeeld klopt Armand de pinne schirp.

Guip! Den houk in de waoderbak op de kant van 't kollevier. We zijn getiekt om te vraoⁿ waarveurⁿ dat dieⁿ houk dient. We'n affetuurⁿ ons niet. 't Zoe keunⁿ gebeurⁿ da Armand iets schoefelt van: "Om de pompeluitⁿ uit ouⁿ kereuzeneuze 't holⁿ."

Nou es 't moment. Onze kleinste tuent zijn puetsen gollenottⁿ. "Armand, zoe[^] goutsen in ons gollenottⁿ willⁿ buerⁿ?" "Hou 'k het niet gepeisd da[^] iet vandoen haod! Allei! Niet te lank en niet te vele, anders moe^k het mee Sent-Leui nog op ulder vouders reekⁿije schrijvⁿ. 'k Zal mijn buermachine maor anzettⁿ."

"In de wienste moe^k iest buerⁿ? Nie amol 't huebel!" Armand pakt er iene uit de kleinen zijn hand, hewt ze tussⁿ zijnen duim en wijsvij[^]re en mee zijn ander hand douwt hee de buere naor beneeⁿ. Rrr! Nog iene en nog iene. "g' Haod er ulder op vuerzien, hee, mannekes?"

Nou es 't an mijⁿ toer mee mijn drij[^]. "Ja, Guust, g[^]he^t er zittⁿ mee speelⁿ in 't scholle en zuster Paula hee se ou afgepakt?" Kerzoo, hoe kan Armand da weetⁿ!

Olle goutsen zijn gebuerd. We zijn gezet lijk nen puij op nen wee[^]link. Duecontent tertⁿ we teweeⁿ vuert. "Da[^] bedankt zijt!" roept Georges. Hee es ginter tendend de smesse iets an briekeleerⁿ. We vollⁿ op ons waodre. "Armand, da[^] vrie wel bedankt zijt!" "Ah, 'k zoe^t geluevⁿ. 'k Zal 't bij den hup leⁿ. Da vult goed!"

We zijn vroe^r thuis dan op ander zaoderdaoⁿ. Moedre stao in 't achterhuis an 't jacht in de kirremelkpaop ter roerⁿ. "Ge 'n haod ulder boekⁿ vuer miester Pieyns nie mee," zegt ze.

w'Hemme nog wa tijd. Op nen ik en nen gij zittⁿ w[^]in 't voe[^]skot 't schofken van de schoufbank uit 't ij[^]len. Hier zie! Een holf bolleken vlie[^]rkuerde.

Gien mes of schaore te speurⁿ. 'k Nijbe nen tuit kuerde af mee de rietta[^]. Nie goed, 't pluest te vele. Broere hee^t gevondⁿ. Nen tik mee den hoomre op den bietle. En kijk ne kier hoe schuene dat da snijdt. g' Een keunt nie geluevⁿ op wa tijd damme nen hup tuitses van nen gildigen holven meedre gesneeⁿ heⁿ.

Olles were in 't schof. 't Olm op zijn plaotse. 't Zoe keuⁿ wouⁿ ons nonkel Zuul zijn gerief nie een vindt waor dat 't zijn moet.

Nou nog in ieder golnodde een droudsen deur 't goutsen en kneupⁿ. w' Haomme gepeisd dat de da beedre gink gaon. 't Goutsen da Armand gebuerd hee een es zue wijd niet. En die vesse gollenottⁿ zijn van biⁿ nog wa klamp. Lijk da moedre doet onse heur stopnoulde moe draoⁿ, lekkⁿ we ne kier goe an 't droudsen, trekkⁿ 't nat endeken tussen ons vij[^]rs en 't spel marcheert. Teeⁿ da moeder roept dat 't eetⁿ es zijn d'er ol achte geknuept. Laot den boel maor op de schoufbank liⁿ teeⁿ van den achternoene

* * *

De zaoderdagachternoene een hemme nie veel keure van ons te verleen. Onirlijk moe[^]me de twie zeu[^]kottⁿ op den achtruit kuisen en uek de twie tseudekottⁿ tussen 't schure en de koestol. Iest de virkens buitⁿ laotⁿ. Zorgen dan d'hekkens an 't straode en den bogaord en de boude van de la[^] wee[^] toe zijn. 't Een es nie vuer te laⁿ ons ge op den bogaord nen joⁿ baork moet opjaoⁿ om hem in zijn kot te krijⁿ.

Om een virkenskot te kuisen een hedde maor nen riek, nen straotvoa[^]re en nen kurtwaoⁿ vandoen. Mee de riek 't mes opstekⁿ, op de kurtwaoⁿ laoⁿ en tons naor de messink voerⁿ. Nen iemer mesputzop in 't leeg kot dzakkⁿ en schure maor. De vloer van 't kot hee wa scheude. 't Zop luept langst een geutgat naor den alput. Geⁿ moet gien twie iemers uitkippⁿ, den alput zoe te rap vul zijn.

Zijn de vier virkenskottⁿ gekuist, w' holⁿ nen bonijnk struet of drije uit de veldschure en streuje maor in olle kottⁿ. De gruede zeu moe wa mier streuij[^] heⁿ dan d'ander tseuden.

Luept 't pird op den bogaord of es 't er vouder mee an 't wirken tons krijgt de pirstol uek zijne kier. 't Mes een moet daor nie ol wig. 't Pird stao gebonden an zijn krebbe. 't Een deistert nie rond zijn kot lijk de virkens. We moet'n suust maor 't vuilste op de kurtwao^ⁿ schiet'n en wa vuilzopp'n waor da't mes wiggestekt es. De reuke van pirdemes kan olgelijk wried op den aosem pakk'n.

In 't hêtkot vull'n we nog drij frêtbakk'n blokskes vuer de stove en 't jacht. An den heuihuep op 't kiekenplein trekk'n we een kerreken heui. De kenij^ⁿ wa bijstreu^ⁿ, in 't kiekenskot d'ei^^{rs} gaor'n. "Zurgt dan de kiekens en de kenij^ⁿ waodr' he^ⁿ! Komt tons maor ulder zaoderdagse stude eet'n!" roept moedre binst dassen 't laotste waodre van heuren zaoderdagse kuis van 't plankier trekt.

w' Hemme chance! d' Er een wordt ons gien ander karweitsen g'hiet'n. Tee^ⁿ damme an d'achterdeure ons kloefen uitschupp'n zitt'n d'r ol ons wirkskes op. In 't achterhuis li^ⁿ twee vesse balen: an de deure en an de pompstien. "Een beetsen probber, hee gasten!" zegt Madeleine, " 't es hier ves gekuist." 't Vra^ⁿ mens komt olle zaoderdagachternoe^ⁿ van 't Achterdurp uit Dro^ⁿ om moedre wa 't help'n.

Den huize blinkt. De bruine ziebe, 't vesgebakk'n brued van vandennuchtijnk en de kaffee slaon in den neuze. Ge zoedt er ho^^r van krij^ⁿ. Olleman op zijn plaotse en toufle en fridde maor. Die eet kan deu^ⁿ.

We zitt'n de zaoderdagachternoeene wa la^^{re} an de kaffee. Madeleine holt de nieuwskes van Dro^ⁿdurp op. Wrie dikkels zijn d'er latt'n an 't huis. Ons ze da zegt, zitt'n me wulder naor de zolder te loer'n. Waor haa^ⁿ die latt'n ei^^{nt} lijk?

* * *

Achter de kaffee meu^ⁿ we nog wa speel'n. De kleinen hee binst damme d'ei^^{rs} gaordegen pluimen opgeroupt in 't kiekenskot. Toch een zijn d'er nie genoeft om in ol de gebuerde gollenott'n iene te steek'n. 't Geeft niet. We stekk'n een ewwe hinne vaste en snokk'n ienigste pluimen uit heuren vleurink. Ons de bieste van oltrousse een tijken nie mier een legt een zal 't er da niemand in de gaot'n he^ⁿ. D'r luep'n hier nog 't vijftig andr' hinnen die le^ⁿ.

De gedraote gollenott'n, kuerdekes en g'huel de sierk die op de schoufbank lag, hemme in een gamelle getsoefeld. Nou naor de slag die tuss'n de la^ ^{wee^} en de kurte wee^ ^{naor de kêdre luept. Omme in 't scholle over den decameedre lierdegen, hemme de slag ne kier gemeet'n. Van essentendend es 't hee honderdzev'nenviertig meders lank.}

'k Douwe een pluime in 't goutsen van een gollenodde. 't Spant een beetsen maor 't marcheert. Zoe 't mee azue nen slij^^{re} geweest he^ⁿ dat David naor Goliath sloeg? 't Kuerdeken goe vasthaa^ⁿ, ienigste kier'n rondrou^ⁿ. Roefe! Loslaot'n. Huipla! De slij^^r vliegt achteruit. Nie op 't suuste moment gelost.

Broere probeert 't uek. Jawadde! dat es 't. Ziet da ne kier vlie^ⁿ! En zue verre! Tot ginter over den iffer Uzelaore. Zekers honderd meders. En drou^ⁿ dat da pluimken doet ons 't naor benee^ⁿ komt.

Achter nen kier of drij^ⁿ, hemme den truuk vaste. Mee twien blijv'n w'hier an de koe^ⁿbak staon, twee luep'n naor bijnst tendend de slag. Azue keu^ⁿ we naor mallekaor smijt'n en moet'n we nie egaolig over en 't were koers'n. We smijt'n en drou^ⁿ lijk dat er gien vergaon an een es. 't Zijn d'er ol twee^ ^{in den aplaore blijv'n haa^ⁿ. 'k Holle een buenperse an d'hêtmuide. Op nen fiet zijn ze'r uitgepeuderd.}

Moeder roept dat 't tijd es om de virkens op te doen. Gedaon mee de leude.

'k Stelle mij mee den brasiemre uit 't fernijskot an de deure van 't zeu^^{kot. Ieniste kier'n lodd'ren mee den iemre. "Gew, mere, gew!". De zeu^ ^{komt afgewo^^{ld, ten overste kop onder de morre. Ze peist dat er bras in heuren bak es, laot heur verlakk'n en tert 't kot in. De deure toe en de grendel op. Achter de jo^ ^{zeu^ ^{en de}}}}}

baorken moe^me een beetsen jao^ⁿ. Van diste kier zijn ze reed'lijk gewillig. Ze zitt'n sebiet in 't kot.

Onze zaoderdagachternoene zit er op. In huis brandt de stove. 't Es goe waorme tee^ⁿ damme deur Madeleine den ienen achter den and'ren gevuilzopt word'n in de kuibe.

* * *

Azue bijnst olle vier week'n laot ons voudre zijn haor snij^ⁿ toe Harie van De G'huchtens. Harie en Clara weu^ⁿ rechtover de smesse. Jaor'n gelee^ⁿ waos hulder huis d'hirbirge "De Truwele".

Naor da'k miene waor'n d'er in Baorelvelde drij zaoderdag- of vrijdagouvendcoif-feurs. Noens over 't hekk'n van 't kastiel, in 't huis waor da vroe^re café "De Rooze" g'haa^ⁿ wierd, koste ou pluim'n kwijt bij Leon Michiel. In de weke voerdege Leon mee 't gerij^ken brued uit vuer bakk're Boer Michiel van Baoreldurp. Op 't hof, suust neffenst Leon Michielsens, bij Maurice Vlerick, keunde uek onder de tondeuse en 't schis. Keure genoeft om d'er nie lijk nen klodhond bij te luep'n. Elk van de drije hee zijn vaste klandieze. Niemand die 't er op peist van te verluep'n. En ons da ne kier gebeurt, es 't dat er ieverst over iet schismol geweest hee. 't Waoromme en 't waorvuerne wordt gewwe uitgevist.

Ons Harie ons vinkepoebe moe snij^ⁿ, zij^me best damme kurt achter de noene gaon. Anders een vinde hem niet dikkels thuis. Hee es gardesas, metst bij de boer'n die hem vrao^ⁿ om in nen stol een slij^ bij te zett'n of een virkenskot te verand'ren. Hee snoeit in d'herenhoven d'hue buem'n. Daor kruipt hee in mee zijn klemijzers; zurlijk wirk. G'en meugt uek nie vergeet'n da Harie nog zijn hof hee mee nogol wa frêtbuem'n op, zijn koe, nen mis en een stik land in de kêdre. Vuer de schoup'n en de giede zurgt Clara.

Omda Harie hem nie te vele zoe moet'n stuip'n om ons bolle effen te zett'n, zitt'n w'op ons kniens op nen stoel. Hee knuept d'haorschurte rond onzen nekke, pakt zijn tondeuse en zet an. Rekke tekke tekke, roefe! 't Haor vliegt op de schurte. Es 't er een haorken wat iewillig, 't komt wel van 't zelfs mee de tondeuse. Da piekt venei^ns. Ge trekt ouwen kop een beetsen wig. "Stille zitt'n," zegt Harie, "azue een kanne'k nie vuertdoen."

* * *

Olle zaoderdao^ⁿ, rond te zeev'nen, stuikt den iesten klant toe. Harie hee't er een stik of vijfve op nen ouvend. Ze placeer'n hulder rond den huize: Kaorel Sergeant, Raymond Dobbelaere, Valère Verbiest, voudre en andre mannemens'n. Ze klapp'n over 't were, 't wirk, 't nieuws van Baorle en nog vuedre. Soms du'len ze mallekaor wel ne kier maor Clara klapt zuedaonig mee dat er gien herrebekki^ komt. Ze zal uek wel tsouk'n en stirten tot dasse weet wat dasse wil weten.

Binst de zomm're staot de schirstoel an de venstre; kweste da Harie genoeft moe zien. In de wintre staot de schirstoel onder de lucht in 't middend van den huize. Buit'n es't tons pekkedonkre en de blaffetuor'n zijn toe.

Harie snijdt, schirt, zwijgt en hurkt. Es 't er iets 't huer'n dat de moede es, hee scheidt wat uit en stelt hem een beetsen schief gewig te vink'n.

Ne kier dat 't haor af es, laot bijnst elkendien hem schirr'n. Niemand tuent dat hee langst de gierigaord gekomm'n es.

Harie hee van nen rechten hêt'nen stoel nen schirstoel gebriekeleerd. An den achterkant van de leunij^ hee't hee van bov'n twee blokskes genao^ld mee een planksken ov're. In da gaot kan 't de vierkantnen steel van de schirreblok over en 't were schuiv'n. d' Er zijn deffrente goutses in dienen steel. Mee een spilleken kan 't hee hue^r of lie^r vastegezet word'n. Den blok es wa uitgerond. Die moe geschorren

word'n kan zijn achterhued op den blok le^n. Ge zit tons toch wa convenouble. Ge zoedt wel nen stijven nekke krij^n ons ge moet blijv'n acht'rovre leun'n binst da Harie ou schirt. "Zitte goed, Cerial," vraagt hee, "of moet den blok nog wa hue^re?"

Vuer ied'ren kalant die Harie begunt te schirr'n, zet hee zijn schis op den schirrieme. De die ligt op 't toufle. z' Es gespa^n op twee blokk'n die elk op 't einde van een planken genaol'd zijn. Da planken es suust zue lank of de rieme: nen voum of tweeje. Ienigste kier'n 't schis over end 't were op de rieme en 't snijdt lijk een vliemken.

Uit de muer die op de buize van de stove staot, giet Clara wa waor'm waodre in 't schirpotsen. Harie een spaort 't schuim niet ons 't hee inziept. d' Uer'n en de neusgaot'n krij^n uek nen lek. "Goe^ geziept es holf geschorr'n," peist hee. 't Schirschuum wordt van 't schis gewree'n an een stik gezedde.

Om goe tuss'n neuze en bovenlibbe te keu^n schirren, stekt Harie de neuze van de kalant vaste tussen duime en wijsvij^re en trekt hem wa omhue^. 't Vel onder de neuze spant beedre.

Nou nog den overschot van 't schuim afwrijv'n mee den blaa^n handdoek en 't weez'n inwrijven mee den aluinsteen. "Voila, Cerial, ge zijt er were van af."

Harie weet goed wiensten toer da't es. Hee kijkt naor den dienen die moe komm'n, geeft een noens snoksken mee zijn hued naor de schirstoel toe. Ge weet dat 't an ou es.

Betol'n doe^ an Clara. Vijf fran vuer 't snij^n, drij fran vuer 't schirr'n.

d' Er een es niemand gepresseerd. Olleman blijft zitt'n taod'ren. Tee^n rond den nee^nen. In de zomm're hee Clara tons ol ienigste kiers naor heuren ree^lateur gekeek'n. 'ts Winters giet ze ten achten de laotste kier de stove op. Tee^n dat 't nee^n es, es ze uitgebrand. En mee te rezeneer'n rond een kewwe stove een keunde ou nie verwaormen. Achter de laotste klant hee Clara 't haor 't huebe gevaogd. Harie kuist zijn schirgerief af.

Percies lijk da 't afgesprokk'n spel es, pakt olleman hem op en gao vuert. "Sloupel, en bedankt!" "Da^ gulder bedankt zijt; elk zij^n goe^nouvend." Achter de laotste man steekt Clara de grendel op de deure.

Bij Clara een wordt er nie geschonk'n lijk bij sommigste andre zaoderdagcoiffeurs: mier dreupels en bier dan baorbier. Alliene den zaoderdag achter 't niejaor holt ze, onze amol onder 't schis geweest he^n, de flaske bov'n. "Jo^ns, ge'n hê't nog ulder niejaor nie g'had." Ze schenkt vuer elk nen dreubl' uit. Ienen.

* * *

We meu^n opblijv'n tee^n da voudre were komt van Hariets. Moedr' es nog mee van olles an de gank. "Meu^n me pijrdses mouk'n mee ons gollenott'n?" "Jou g', ons ge niet te vele diefelt."

'k Gao om den aa^n pispot in 't kerrekot. Broere zoekt twee elsens in 't reksken boven de schoufbank. Waoromme een wede'k niet, maor op 't schewken li^n altijd stekdueskes mee afgebrande stekskes in. De die komm'n ons nou wrie van passe. 'k Holle op de vêdde mijn gruede stekdueze mee piniekels.

Mee twien buer'n we hollekes in de gollenott'n. Viere an den ienen kant vuer de puetses. Ien an den achterkant: daor moet de stirt in. An den andren kant komt de kop. Dat es nen piniekle. D'r een moet er maor ien goutsen in. "Kijk ne kier hoe rechte da mijn pird staot op zijn stekskespuet'n." Ons zustre hee 't ieste 't huebe gestokk'n.

Omme een pijrdsen of tiene he^n, zijn d'afgebrande stekskes verre op. 't Een es nog gien achte. Moedr' omsteekt de lucht en laot de persij^n benee^n.

'k He^ een pirdegedacht. "Damme ne kier Stijn zijn schietkroum speeldegen!?" "Hoe dadde?" will'n d'andre weet'n. "Ewwel, we zett'n ons pijrdses op 't toufle en schiet'n d'er naor mee de gewirkes dieme verlede weke gemoukt he^n."

Die gewerkes hemme 't huebe geschott'n mee een stekduesken, een wasspelle en een recht stoksken. Da hee voudre vuer ons uit nen bonnink hêt gezocht en op maode gesnee^n mee de kruldre. Van de goe stikk'n van een chamberière vul lapp'n hemme rekkers gesnee^n.

Mee drij rekkers es de stok tee^n de rui^n kant van 't stekduesken gespa^n. d' Hêt'nen spelle hangt mee twie rekkers tee^n de kant van 't schofken vaste. 't Bovenste van de spelle komt rijpe rijpe mee de luep van 't gewirre. Nou nog twie rekkers an mallekaor knuep'n; nen kant in d' hêt'nen spelle nijp'n; de rekk're langst de luep spa^n. Nou douide d' hêt'nen spelle open. Zwiép! De rekk're vliegt wig.

't Vaogt zijn gat zonder papier damme olle vijfve een gewirken he^n. Anders zoedt 't piket in de brakke zijn.

We placeer'n de tien pijrdses op een rodde 't holvend de toufle. Van nen end verre mikk'n en schiet'n w'elk op toer.

Ons zustre hee 't ieste pird omverre. 't Schuift mee de rekker mee en 't volt op de vloer: de kop af en nen puet gebrokk'n. We zett'n de pird'n wa mier van vuer'n op de toufle. Ze vlie^n tons misschien nie zue verre mee.

Es da gien giestig spel. Zonder damm' er irg in he^n, slaot 't nee^ne op d'harloeze. Hurkt! Voudre doet de vuerdeure op'n.

Hie vindt ons spel schuene en schiet uek ne kier. Labbe! Van den iesten kier een pird mee de puet'n in de lucht. "Ge ziet da'k nog soldaot geweest hê!"

Op de kant van 't toufle ligt er nen piniekle te rij^n. Mee 't elsen moukt voudre een goutsen in de pladde kant. Hee drouit er een steksken in. De stek tussen duime en wijsvij^re en wrij^v'n. Roefe! 't Topken drouit. We meu^n uek ne kier probeer'n.

"En nou olles wig!" Moedre vindt dat 't hue^n tijd es om in ons piere te krui^p'n. Pijrdses, gewirkes, 't topken, olles schuiv'n w'in de pispot. "Zet hem in 't achterhuis onder de kasse, 't een zal hem daor niemand onverwist nen rij^ gee^n", zegt moedre.

We luep'n ol in onze piezema. Ien vuer ien meu^n w'op toufel gaon staon. Voudre draogt ons den ienen achter den and'ren in zijnen nekke naor 't bedde en kee^lt er ons in. Mee twie^n in 't bedde op de vêde, tweeje in ien gruet bedde in de weefkoum're. Ons zustre sloupt an den and'ren kant van 't huis in de koum're waor da peetsen vroe^r sliep. "En sloupt maor ziere, morr'nd es 't Rulfus." Daor een hemme nie op gepeisd omme ons maot'n gevraagd he^n om te komm'n speel'n.

't Senachts drueme'k da'k da stêt peetsen van Rulfus van zijn pird schiede mee mijn rekkegewirken.

* * *

't Gien da'k ulder tot nou toe verduitsst hê, es daor of omtrent 't vijftig jaor gelee^n. Onze'k nou mijn kleinkinders zie speel'n, peize'k dikkels op de simple dijn die peetsen Guust vuer ons mouktege. Uur'n kost'n w'ons daor mee bezighaa^n.

Pak nou nen dzoevre. Binst de niejaorsvakanse zijn de kleine gasten ienigste dao^n bij ons. 't Es een were van olle duvels. 't Spouit kaddejo^ns. In de living he^n 't joo^ntsen en 't minste meisken een autobaone geleijd mee amol iendre plankskes. Daorop rij^n ze mee autootses. 'k Hê d'er een g'huele dueze van de zolder g'hold; nog van ons gasten. De twie koekskesduez'n mee maorpels hê 'k uek benee^n 'brocht. Laot ze maor roll'n lan'gst olle kant'n. Mee op te kroum'n achter 't spel hemme gedaon.

d'Er es nen knop van 't kliedseken van 't ewste meiske. 't Zoekt 't hube mee mijn vra^mens in de knopp'ndueze naor nen knop die een beetsen op d'and're trekt. "Hier zie, meemee!" De kleine radde holt toch wel nen zuust gelijk'n uit de dueze.

'k Stekke 't kourtsesgaor'n uit de nouidueze en 'k snij^ d'r nen tuit af. Wa roeflen in de knopp'n dueze. 'k Visse nen gruet'n knop mee twee goutsen op.

Den draod deur de goutsen en hem toeknuep'n. An weerskanten van de knop hê 'k een ue^ om tussen mijn vij^rs te steek'n. 'k Laode de knop tuss'n mijn hand'n drou^en. Op slag hee meemee's nouiwirk gienen antrok mier. De kleine staon uek ol bij mij, due van kerieusheid. "Wa doede gij, peepee?" "Dzoevren, joontsen."

Hoe la^r da^k de knop rondrou^, hoe mier dat den draod an weerskanten opwindt. Nou trekke^k mijn hand'n uit mallekaor. De knop drouit anderswirs. "Hurkt ne kier, rrr!, rrrr! Huerde hem dzoevren?" Den draod es bijnst afgewond'n. Nou es 't moment om een beetsen toe te gee^en. De knop drouit vuert lijk dat hee an 't drou^en es . Den draod windt mee op. Onze^k nou van passe trekke en toegee^, kan 't de knop 'k weet nie hoe lank over en 't were drou^en.

Vanei^ns will'n de kleine elk huld'ren dzoevre. De kleinsten kan hem opdrou^en, doen dzoeven maor den truuk van trekk'n en toegee^en een hee^t hee nie op. Den dzoevre volt stille ons 't hee afgewond'n es. De meiske he^en rabber de stee' op. De knop drouit ol nen kier of viere ovr' en 't were ier dat hee duevolt.

Hoeveel speeltijd'n hemme op 't scholle nie om te lankst gedzoeverd. 'd Er waor'n d'er die bijnst nen g'huelen speeltijd aan ien stik dzoeverdegen ier da huld'ren dzoever due^ viel.

Soms probeerdegen we te zeur'n. Binst dat den dzoevre van nen and'ren an 't afdrou^en waos, touk tegen we mee ons kneut'n tee^en den drou^nden knop. 't Een deeid gien deugd an de kneut'n, maor de dzoevre waos toch uit zijnen zwier. Hee^en kost zueverre nie mier were opwind'n.

Zoe^ geluev'n dat 't mee 't dzoev'ren waos lijk in 't leev'n. Die te vele wildege en den dzoevre te vrie verre opwond, kwam bedro^ uit. 't Spel sloeg in nen knuep. Nen holven speeltijd haotte van doen om de kui^le uit mallekaor 't hol'n. De leude waos 't er af.

* * *

Nog azue iet. Nen drou^r van een toudeschelle.

Verlede jaore schreve 'k hoe da peetsen Guust nen tout zuedaonig kost schell'n dat de schelle in ien stik tot in den iemer schell'n kruinkeldege.

In de wintre brandt de stove g'huel den dag. Vanachtr' op de stovebuize, tee^en 't schewken, es de buize maor mee ruize waorm. Daor legt peetsen nen tout. Uit 't keisseschof holt hee een breinoulde. De die stekt hee in den tout. Ze stao kisrechte op de stove. In de scheliemre zoekt hee nen schuenen kruinkel.

Nou komme't er op an 't middend van 't rondeken waormee dat 't schell'n van den tout angezet es goe op den punt van de breinoulde te prikk'n. De schelle kruinkelt rond de breinoulde lijk de lijntses van een slekkenhuis. Binst da peetsen zijn toudekroum opkroumt, staon we rond de stove naor de schelle te koekeloer'n. "Kijk! kijk! 't begint!" Van 't zelfs drouit den drou're stillekes rond de breinoulde. Uur'n zoe^en we daorop staon goup'n. 't Neffentijd blaost er ienen van ons naor. De schelle wiebelt tons.

Laodre, we zitt'n ol bij de miestre, mouk'n we nen drou^re uit een stik tiek'npapier. Mee nen passer rondeles trekk'n van klein naor gruet, nen centimeedre van mallekaor. We kleur'n ze mee ol de kleur'n uit ons kleurdueze. De schaore uit de nouimachine es best geschikt om de kruinkel uit te snij^en. In 't kleinste rondeken dou^en we 't manneken van nen pression in 't goutsen waordat de punt van de passer

gestaon hee. De breinoulde rechte in een flasselken mee irde. Nou nog 't holleken van de pression op de punt van de breinoulde pass'n. G'huel 't spel op 't schewken. Wordt een toudeschelle sluts en den tout nen gestofden kazak, onzen papiernen drou^re blijft en drouit zue lank of dat de stove brandt.

* * *

Meugde als kleinen binder mee iemand van de famielde ieverst mee naor een kirmesse of den beewig in Uestakk're gaon doen, olle kier'n komde mee een meuleken thuis. Die kleurkes van dat drou^nd speelgoed steek'n kleine petaoders d'ue^n uit.

Ge'n he^t nog maor rest ou zondagdiy^ uitgespeeld, ou weekdiy^n angestropt of 't zit er hem ol schief. "Ma^ 'k ik ne kier mee 't meuleken luep'n?" "Nieje, 't es mij^n toer!" " 't Es mijn meuleken!" Guipla! Spel en schrimij^.

" 'k Zalle'k ik uldre ne kier amol een meuleken mouk'n," zegt peetsen. In de veldschure trekt hee uit nen ongedossenen bonnink een lank struet mee d'aore nog an. "d' Aore een moe'k nie he^n, nim, de kiek'ns keu^n d'er ruize vueren mouk'n."

We zitt'n mee ons gevier'n op de banke an weerskanten van peetsen. 't Kirmesmeuleken ligt daar onbeschikt op de vensterdurpel van 't achterhuis. Mee zijn mes - peetsen hee't dat oltijd in zijnen zak - snijdt hee drij streutses: een duitsen van tee^n d'aore, twie dikke zonder knuep'n. Peetses mes snijdt lijk een schis. Hee zedde't 't neffentijd op de wetstien. Zip! len dik streutsen splet hee. In 't middend van die holve streutses moukt hee een goutsen. g' Een keune 't bijnst nie zien. Daar peutert hee 't fijn streutsen deure. d' Holve streutses zitt'n kruislij^ns op mallekaor mee den binnekant omhue^."Kijk, da zijn de wiek'n, da duitsen es d'asse. Nou nog d'asse in 't dik streutsen laoden zakk'n. Blaost ne kier van boven op die wiek'n." Mijn dziele! 't Strue^nen meuleken drouit! Peetsen moukt nog drij meulekes. Gien ruize nie mier. We luep'n mee ons meulekes recht vuer ons rond den achteruit. 't Es 't zien wird hoe dan die wiek'n drou^n.

Peetsen bindt de steel van 't kirmesmeuleken van boven op 't lochtinkhekk'n vaste. 't Kan 't daor drou^n lijk dat 't goeste hee.

* * *

An de kant van onze bogaord, langst de gracht en de Muertelput, staon van essentendend een rodde tronken. d' Er zijn drij piekersdraods langst. Op sommigste plaotsen zitt'n ze tot te middend in de stam van de tronke gegroeid. Olle jaar'n zijn d' er tuit'n kapot. Tons moet er nen end nie^n piekersdraod mee kramm'n op de stam van de tronken geklopt worden. Deur azue nen tuin een zull'n de koe^n nie uitbreek'n.

Vouder vertelt dan die ingegroeide draods d'er nog zijn van kurt achter den orlog. De boer'n gij^n tons piekersdraod gaon oproll'n die rond 't vliegplein van Sent-D'nijs-Westrem gespa^n waos. Nen jo^n gast es 't zelfs zijn ue^ kwijt g'rocht. d' Er vlog nen stekk'r in ons den draod hem ontschot binst dat hee hem an 't oproll'n waos.

Mee den uitkommenden begunnen de tronken in hulder zop te kommen. Voudr' en nonkel Zuul zijn z'an 't scholmen. 't Es goe were en we meu^n mee peetsen ne kier gaon kijk'n.

D'r zijn d'r ol ienigste gekandelaord. De takk'n li^n van 't langsten naor den bogaord toe. De drouikerre staot tee^n de tronk'n waor dan z'an bezig zijn. 't Achterberd en een kobbel plank'n li^n twis over de kerrebak. Daorop staon voudr' en nonkle hue^ genoeft om mee de bijle en 't hames de takk'n af te kapp'n. "Verre van de kerre blijv'n, da^ giene op uldre een krijgt!" Ge'n he^t er gien gedacht van hoe lank dan de takk'n van azue'n kurt tronksken keu^n zijn.

Peetsen snijdt ienigste tuitse wisse, nen pinkel dikke, uit de takk'n die in 't ges li^n. "Gew, mannekes, we zijn hier partie. 't Es te zu^rlijk."

In 't achterhuis zet peetsen hem an 't klein toufelken. Hee verdielt nen end wisse in tuitse van nen goe^n vij^r lank. Ne centimeetr' of twee van 't einde van azue^n stiksken snijdt hee noens gewig twis deur de pelle tot in 't he^t. Nou lekt hee g'huel de pelle nat. Mee de steel van zijn mes klopt hee daarop. "Kijk, nou komt ze los." 't Binnenste van 't stoksken schuift er uit. d'Er es een drijkantig putsen in waor da peetsen gesnee^n hee. "Nou nog 't blaosgoutsen mouk'n". Verzichtikesgewig schelfert hee een stiksken van 't wit stoksken tot an 't schuin putsen. 't Wit were in de pelle schuiv'n. 't Putsen moe suust op 't goutsen in de pelle pass'n. "Blaost daor ne kier op!" "Fuut, fuut, fuut!" Een schuifeldink!

Tot dat 't senoens 't eet'n es, zitt'n we bij peetsen die schuifeldinkskes moukt. 't Es lijk dat er nen mussennest in 't achterhuis zit ons we deur mallekaor an 't schuiflen zijn. Nen kier of twee^ een slaot nie mee, de pelle scheurt. "Tedzoo, tedzoo," vloekt hee.

Van een la^r glad stoksken fabrikeert hee een nachtevolle. 't Binnenste van 't schuifeldink keunde over en 't were trekk'n. Ons ge daarop blaost huerde: "Tujut, tujut". Schuene!

* * *

In den achternoene tert'n we nog ne kier naor de tronken. Ze zijn ol hulder takk'n kwijt. " 't Zijn lijk pletsekopp'n die daor in een rodde staon," vindt peetsen. Voudr' en nonkle zijn effenan de takk'n an 't scholmen en an 't kleinen.

De gruede, dikke spill'n vlie^n in de kant op nen huep. De die dienen om de dulte bov'n de koestol te ribbereer'n. Pijrsen mee de memel in zijn niets wird op nen dulte. Ten es den iesten niet die ieverst deur nen slechten dulte in nen koestol stuikt. Beedre een beetsen wirk an 't le^n van vesse pijrsen dan nen huep misere mee ewwe en slechte.

Van de topp'n en d'uitschietlij^n - de woui van de tronk'n - kapt nonkle buenpijrskes. Ze zijn nen meetr' of drij^ lank. Ze dienen om in de zomre de pijrsebuen'n in de lochtink te laot'n langst groe^n.

't Scholmhêt da nog overschiet blijft op huepkes li^n. Voudre zal dat op 't kiekeplein voer'n. 't Blijft daor wel li^n tee^n dat hee ne kier hêt opmoukt mee 't hêtpird. Van 't scholmhêt van die rodde tronken kan 't hee bonij^n genoeft mouk'n om een hêtmuide te zett'n.

Tuinstokk'n om nen mis of te mouk'n; heuiruiders om 't heui op te drue^n; tomaddestokk'n om de tomaddeplanten te schuer'n, erweetrijs, 't komt amol van de takk'n van die tronken.

Peetsen zoekt in 't scholmhêt nen stok of drije, nen gildigen duime dikke en bijnst zue lank of een mannemens. " 'k Gao ulder nen bo^n mouk'n."

Mee zijn mes effent hee de stok an weerskant'n en moukt daor een grepken. Nou een kuerde uit peetses een vestzak, ze vasteknuep'n in een grepken an de ienen kant, de knien tee^n de stok, een beetsen deurepleu^n, de kuerde spa^n en an den and'ren kant in 't grepken knuep'n. "Kijk nen kier hoe dat dien bo^n spant!"

Wa pijl'n uit 't fijn hêt snij^n, es een ges. Ov'rol vinde hier kisrechte stokskes. An de smolste kant van de pijl moukt peetsen een grepken. De pijl blijft beedr' op de peze van den bo^n.

Ier damme elk zij^n bo^n en wa pijl'n he^n, duur' het no^n tij^ken. Op de bogoard schiet'n we om ter verst. Omme om onze pijl luep'n, roept voudre: "Past op da^ in mallekaors ue^n nie een schiet!"

Op 't buerdeken in 't fernêskot li^n afgeschot'nen kardoessen van binst den orlog. We dou^n iene op den top van onzen pijl. Nou naor omhue^schiet'n. "Jawadde, zue schuene dat hee vliegt en naor benee^an komt!" We probeer'n mirloars te schiet'n. Gien apprence van ienen te touk'n.

Iene kier hê 'k naor een klokhinne geschot'n. 'k Hao een kieksken mee. Zue dued of een luis. "Da es aordig dat er hier azue maor een due kieksken tendend den achteruit ligt," zeij moedre. 'k Zwee^ lijk nen pireedre.

Moedre smee't 't due biestse op de messink. Ze dekteg' het mee wa mes. Begrouv'n en vergeet'n.

* * *

Op den ew-ijzerzoldre - den achteroven van 't ovenmuur - vinden w' een kobbel zanten van velowiel'n. Twie hoebels!

Veel keunste een es 't er an hoeblen niet. En douiken tee^n de zante dasse an 't luep'n gaot. Daorachte mee een stoksken. Da in de grebbe van de zante laot slier'n. Guip! Ouwen hoeble rijdt. Luebe maor.

Ge'n hêt giene stok die van passe es? An d' hêtmuide zijn d'er genoeft. Ge loddert er ienen uit nen bonnink, zaogt hem op maode en ge zij gezet.

w' Hoeblen langst de slag om ter zierst. Ge moet suust maor zien ons ouwen hoebel schief slaot, dadde d'er nie over een volt.

Naor 't scholle al hoeblend dat es giestig. Op de kessei^n een es 't da niet. De zante es te lichte. Ze danst te vele. Tons maor op 't velowee^lken g'hoebeld.

D'r zijn d'er die nen gesmeten hoebl' he^n. Dat es den band van een spille die de smed in een ronde gesmeed hee. Bij miester Hilaire, in de lesse over de cirkel, reek'nen w'uit hoe lank da azue^n spille moe' zijn. d' Handhouve es van ijzre. z' Hee een ue^ die rond den hoeble es. Noeit moete nog naor nen hoebelstok zoek'n.

Laot dienen gesmeten hoeble maor dansen en sprij^n op de kesseistie^n. Hee een zal ou nie ontspijt'n.

* * *

't Mieste diel van de zondagachternoe^nen zijn me in Baorelvelde op 't ien of 't ander hof an 't voetboll'n. We zijn dikkels mee een stik of vijftie^n. Vandao^^ es 't op onzen bogaord te doen. An weerskanten hemme een golle gemoukt. Den ienen stouk es nen frêtbuem. Twintig voet'n daarvan hemme nen aa^n busselsteel in de grond gestokk'n. Om die stouke beeder te zien, hee Leo zijnen golf daorop g'haa^n; an de overkant hangt mijn kielken op de stouk.

We schupp'n op nen sponsnen bol die me verlede jaor g'had hên vuer onze Klaus. 't Een steekt nie zue newwe hoe of waor damme schupp'n. Vliegt den bol over den tuin van den bogaord, 't es uitbol. Pelantie en he'ns es 't maor lijk dat 't van passe komt. Den ambras keund' er bijpeizen. Goll'n mouk'n, daor es 't dat op an komt. De twie kebers luep'n mee op. Kan 't dan ie^n beder tribleren, den and'ren es een steeksken rapp're. Ligt er nen koestront in 't ges, zurgt da^d' er nie in uit een sliert.

Frans Semouis komt op 't hof getrampeld. Eeldie, zijn wijveken, hee hem gezeid da ons koe gekipt hee. 't Es nen firmen dendre, een beetsen pirs maor nie g'huel. Frans es kerieus om da schuen kolf te zien. Ollichte es 't hee van 't gedacht dat er een dreubelken zal afkeu^n van den duep.

An de boulde blijft hee iest een tij^ken naor ons spel kijk'n. Hee hee't er zijn leut'n in. "Heu, heu, heu! Cerial, jo^anne, de gast'n zijn were an 't zeu^kott'n. Ze zull'n nog mallekaors bie^n afschupp'n, heu,heu, heu!"

Voudre tert mee Frans naor de stol. Achter een hurde, in een slij^, es den dendre ol firm te puede. "Ho,ho ho, azue^n kolf! Dat es chance he^n. Cerial, jonk, da'k van

ou waore, 'k een zoedt nie vuerthaa^n. 't Es te riskant. d'ieste de beste kolversplodde die schuen geld biedt, zoe keunink zijn." Frans es een brouf en verzichtig ventsen.

Zeu^kott'n. Deffrente kiers huerdege 'k er over klapp'n deur mensen die ol wa van jaor'n waor'n. 't Spel moe vele wig g'had he^n van voetbol. 'k Hê 't zelfs iemend gekend die voetbolders zeu^koddere hietige.

'k Gij^ ne kier te raode bij Irené Geirnaort uit den Elsendries, zeveneennee^ntig jaor. Hee schof mij uitien dat 't een spel waos mee een bloksken uit d'hêt mande dan ze an weerskant'n afgeschuind hao^n. De speelders hao^n elk nen stok. Daormee sloe^n ze naor die zeu^k. 'k Waos ol ieverst.

Miester Daniël verteldege dat hee nog kleine waos onze op 't Durpsplein zeu^kottegen. Ze speeldegen mee twee ploee^n. In plaotse van een golle hao^n ze een putsen in d'irde. 't Waos kweste van de zeu^k mee hulder stokk'n in 't kot - da putsen - an de overkant te krij^n. Luktege't tons hao^n ze een zeu^k. Man, bien of zeu^k, ze kree^n amol van de stok. Niets wierd ontzien. "Een zu^rlijk spel," zaid Irené.

* * *

Van Eeldie Semouis kree^n we ne kier een potsen kop'ren cenzen. Op sommigste stond er 1 centime. 't Waor'n d'r uek bij van 2 centimes. Van tiene nee^ne een waos Eeldie d' er niets niemer mee. Ze waos nogol pinachtig.

Broere en ik lei^n de cenzen in rotses op de banke. Die cenzen waor'n ons soldoutses. Peetsen stond bij ons. "Lank gelee^n," deed hee ons uitien, "koste in 't Leistroutsen, bij Mance Peeze, vuer nen holve cens vier kirremill'n kuep'n of een vel gekleurd vlie^rpapier. Hee tuendege een stiksken van 1 centime. "Dat es nen holven cens."

Waaromme da ienen centiem nen holven cens waos en twee centiemen nen cens, daor g'rochten we nie bij.

"Ge keunt mee die cenzen nog meetsen stekk'n." Peetsen trok mee de steel van zijn puibe een meetsen in d'irde. Drij stapp'n vuedre nog een striebe. Tons smheet hee nen cens van d'ien striebe naor d'andre. " 'k Een ben nog maor begost en 'k ben ol verlorr'n." De cens lag over 't meetsen.

'k Smede uek ne kier. Veel te kurt, bela^ nie toe. Broere zij^n cens lag mier of nen voum vuedre, klof vuer 't meetsen. "Gij wint," zei peetsen tee^n hem, "we moet'n onze cens an ou gee^n".

Peetsen dieldege an elk vijf cenzen. We speeldegen mee ons gedrij^n. 'k Waos ol rut achter vijf kiers. Olle kier'n verlorre 'k. Ofte wel waore 'k nie toe of anders begost mijnen cens te rol'n tot over 't meetsen. "Guust, jo^anne, ge'n he^t nie veel gewêt," vond peetsen.

w' Hemme mee Eeldies cenzen nog dikkels "meetsen stekk'n" gespeeld. 't Waos venei^ns uit 't leut'ns. 'k Een zoe anders nie lank cenzen g'had he^n.

* * *

De vliender an de messink moe gekleind word'n. Hee hangt te lie^t. In 't kurte es 't mes te voer'n. Ge zoedt gedurig mee ou todde in de takk'n luep'n binst da^ de kerre mes laodt.

Vlienderstruik'n an een keldergaot of in de grachtkant meu^n hulder goeste groe^n. Hoe mier vlienderbeez'n hoe beedre. Ons de veu^ls niet te vriend in de beez'n gezeet'n he^n, kan moedre in septembere vliendersirobe mouk'n mee g'huele flassen.

Hêtte in de wintre ieverst een vollij^t betroupt: "Hiere, jo^anne, nen lebel vliendersirobe." Ons 't ou^n smouke es, zoe hoest'n en kui^len om nen lebel sirobe te krij^n. Er es suikre, suikercondijs en bij vele een geude tsenuivre in de vliendersirobe.

Vlienderhêt hee precies den aa^'n man: grepp'n in de schorse en kruek'n in de takk'n. Nonkle gaot er op mee de snoeizoa^'. De dunne takskes breek'n lijk struet. De dikke 'n geev'n ulder zue gaa^' niet. Pletse! Daor stuikt er nen firmen tak. Peetsen sleept hem van de messink.

" 't Zitt'n schuene stikk'n in vuer klakboss'n te mouk'n." Hee zoekt ienigste end'n waor dan gien weer'n op staon. Mee de Sent-Zozefzao^' zaogt hee de tuit'n; een stiksken kurter of een velopompe.

Peetsen tuent ons een wit zocht rondeken in 't middend van 't hêt. 't Es zue zochte damm' er mee onze pinkle een putsen keu^'n indou^'n. 't Hee vele wig van 't maort in nen hespekneut. " 't Moet er g'huelegans uit."

We tert'n mee naor de banke tee^'n de muur van 't achterhuis. Ons peetsen an iets prutst, zet hee hem daore. De breinoulde uit 't keisseschof komt were van passe. Broksken vuer broksken wor'n de stikskes maort uit 't hêt gepeuterd. "Tsoep, tsoep, tsoep," we dou^'n de zochte stikskes tuss'n ons vij^'rs. "Past op, zulle, nie opeet'n!" Ons zustre stak tewee^' ientsen in heuren mond.

Bij ien klosse es 't er 't zocht uit. "Zie^' mij?" We kijk'n an den ienen kant en zien deur de klosse peetses ue^' da naor ons kijkt.

We meu^'n mee nen crosseehouk in d'andr' tuit'n buer'n. Wrie gema^'lijk een gaot 't niet. w' Haa^'n d'r ons toch mee bezig. 't Gien dat er nog blijft inzitt'n es vuer de breinoulde.

"Kom, we gaon ne kier in de schoufbank snuist'ren. 't Li^'n daor meu^'lijks nog steel'n van ewwe klakboss'n. 'k Een moe tons nie buer'n."

Wa g'raote, hier en daor ne kier gesnaord. Daore! In nen bak onder de schoufbank li^'n vier klakbossteel'n! 't Zijn hêt'nen handvatt'n mee een iyz'ren spille in. De die kan lossen deur 't gaot van de vlienderklosse. "Dat es 't damm' he^'n moet'n." De steel hee reed'lijk wa spel en hee es een beetsen kurter dan de klosse. Zoe't er hier ieverst nog wa vlas of klodd'n li^'n?" Hier een dueze opengedaon, daore in een baksken gewroedeld. "Hier zie! Dat es 't da'k zochte!"

Uit een roeste koekskesdueze holt peetsen iets da op schoupwulle trekt. "Nen g'huelen puet klodd'n. Nou keu^'n we klakboss'n!"

We zijn getieketeket om te zien wat da ons peetsen nou gao uitspuek'n.

Hee plukt wa klodd'n uit de wrong. "Goe op knabb'len." Lijk een vijze drouit hee 't nat bolleken in 't gaot van de klosse. "Nou da tapken deur de klakbosse dou^'n." 't Een marcheert nie lijk dat 't zijn moet. 't Tapken een schuift nie genoeft. Peetsen holle't er uit. Mee de spille van de steel ienigste kier'n over en 't were van de twee kant'n. Were 't tapken ingedrouid, de spille daortee^'n, dou^'n. 't Schuift tot 't entend. Nou zit da tapken an den and'ren kant vuer 't holleken te piep'n. Nog ientsen knabb'len en in 't goutsen drou^'n waor da 't ieste tapken gezeet'n hee.

Peetsen hewt de klakkebosse vaste lijk een velopompe. Hee schuift de steel een beetsen in de klosse. Nen douw. Floep! Es da nen klop! De vuersten tap vliegt eruit. Kijk, kijk! Hee plakt ginter op de deure van 't kerrekot.

We knabb'len elk een tapken. "Etse!" De kleinen spiek't uit. "Slecht!" Die klodd'n smouk'n muf, maor ge moet wa over he^'n vuer de leude. De spill'n word'n an d'andre drie tuit'n gepast. d'lene es te lank vuer dien kurtsten end. We pass'n en meet'n. In olle tuit'n zit nou een spille. Ons ge ou^'n pinkle in 't gaot steekt voelde de punt. Azue moe 't zijn. Ons den ienen tap afgeschot'n es moet den and'ren g'ried zitt'n om te schiet'n.

't Klakkeboss'n gao van langst om beedre. De buize in 't vlienderhêt es ol gladd're. De tapp'n slier'n lijk een lierken van nen cens. Een gaot niet te goed om te dou^'n,

peetsen liert ons damme d'handhouve op onzen herteput moet'n zett'n. "Zie^ wel dat 't nou beder gaat?"

* * *

We klakboss'n nog tee^an dat 't verre noene es. Van op nen meedr' of tiene probeer'n w'ol de deuren van den achteruit te passen; de die van 't voe^rskot, 't fernijskot, 't kerrekot, de kiekenhangar, 't toudekot, 't zeu^kot en 't vertrek.

d' Achterdeure stao rekkewijd open. "Will'n we nen kier tot in 't achterhuis schiet'n?" We staon mee ons gevier'n op een rotsen. "Ien, tweeje, klakke!" Naor 't deuregat. Moedre komt suust uit den huize mee den dampkeetle om an 't geutgat de tout'n op te schudd'n. Paffe! Klof op den dampkeetle! Broere zijn tapken vliegt in de keetle. "Keunde mee ulder vuiligheid nie naor iet el schiet'n?" reklameert moedre. Ze verbrandt bijnst heur vij^rs binst dassen den tap uit d'hiede tout'n grist.

Achter den noene zaogt peetsen an d' hêtmuide nog ienigste convenouble tuit'n uit de takk'n van de vliendre. Kweste van provieze!

Omme ol ienigste dao^an geklakkebost he^an, zijn de klodd'n op. Gezeddepapier knabb'len en daormee schiet'n gao uek. 't Es nen wrie'n diefle. Achter de tweede kier scheidt den tap.

Op 't scholle wisselen we tien marpels, slekskes en meulekes, vuer nen puet vlas. De voudre van den dienen die 't vlas meebrengt, es lue^giedre.

* * *

Op den achteroven la^an in den tijd nen stekstuvre of zesse, twee gesmete en vier lue^nen. Spijdig, maor ienigste jaor'n gelee^an es 't ovenmuur in mallekaor gestuikt. 'k Hao girr'n een kobbelt portretses bij mijn geschrijfsel over 't stekk'n naor de kolle g'had. Meu^lijks lukt mij da 't naostejaore.

Es 't er iemand die mij portretses van 't ien of 't ander spel, 't zij boll'n, topp'n, stekstuv'n of porte gelijk wa^ kan bezurg'n, 'k zal d' er wriend kontent mee zijn. En zue zeekre of da'k Guust hiede, ge krijgt ze were.

'k Huere ol iemand stirt'n: "En da sprij^an in een bolle?" Een jaorken pessence. We terten tons naor Nuerdhêdde: kirmesse op den Ei^rmaort an 't Mandeken.

August COPPENS

1950: dees tronken op de Vaorendries zijn verledede jaore gekandelaord.